

selvfølgelig altid tage loven op, hvornår man måtte ønske det. Det tror jeg ikke at der vil være nogen uenighed om, og jeg vil i hvert fald gerne give det løfte her, at hvis man ønsker det, kan vi altid diskutere loven igen, hvis man synes, der er uhensigtsmæssigheder, vi bør diskutere. Det er simpelt hen for at sende et signal om, at nu er der en ordening, og den er permanent, og den gælder for dem, der nu er omfattet af den.

Jeg vil også godt være med til at undersøge Århusstallene, få en vurdering af de erfaringer, man har gjort her, og lave nogle nye økonomiske beregninger for at se, om det stadig er de 1,4 mia. kr., som er de tal vi har haft tidligere, man har givet udtryk for. Selvfølgelig skal vi hele tiden følge udviklingen, og vi skal se på de spændende ting, de har foretaget sig i Århus.

Tak til Dansk Folkeparti for støtten. Det er jo en del af finanslovaftalen, og vi er i regeringen meget glade for, at det kunne lade sig gøre. Nu håber vi så bare, at det hurtigst muligt kan komme de mennesker til gavn, som bliver omfattet af ordningen.

Også SF synes, det er et positivt lovforslag, og vil meget gerne også have, at det fremgår, at det er deres fortjeneste. Men Enhedslisten har jo også været aktiv tidligere, og som jeg sagde, har vi jo alle herinde altid ønsket en udvidelse. Men det har jo været et økonomisk spørgsmål, og nogle har følt sig mere forpligtet på økonomien end andre. Nu er økonomien på plads, det synes jeg bare vi skal være glade over, og jeg tror sådan set også, at den almindelige befolkning opfatter de forslag, der kommer fra Folketinget, som Folketingets forslag – som noget, Folketinget har vedtaget, og ikke som et bestemt partis fingeraftryk.

Jeg siger også tak til den radikale ordfører, og jeg er fuldstændig enig i tankegangen om, at man skal se på behovene og ikke på alderen. Det er en øvelse, jeg synes, vi skal gøre mere ud af og se, hvordan det overhovedet kan lade sig gøre, men selvfølgelig stadig med den klausul, at pengene også skal være der.

Også tak til Enhedslisten, der støtter forslaget og gerne vil udvide den med penge fra Nordsøen og de multinationale selskaber. Der blev også spurgt om en undersøgelse af ordningen, og det er vi i gang med. Vi er i gang med at foretage en evaluering af hele servicelovens handikapkompenserende ydelser, som dette her er en del af. Resultatet forventer vi at få om kort tid, og jeg er selvfølgelig indstillet på at orientere Socialudvalget, så det skulle være på plads.

Jeg vil også sige tak til fru Tove Videbæk, også for det bidrag, som nu er en del af lovforslaget. Det blev fremsat den 11. januar, og det gik på, at ældre over 67 år selvfølgelig skulle have lov til at fortsætte med frit at vælge hjemmehjælper. En gang imellem der er der nogle ting, hvor man ikke kan se skoven for bare træer, så det var jo godt, at Kristeligt Folkeparti gjorde regeringen opmærksom på det, og at vi fik det ændret. I øvrigt også tak for støtten til resten af lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 168: Forslag til lov om ændring af lov om social pension og lov om aktiv socialpolitik. (Genindførelse af efterlevelsespension m.v.). Af socialministeren (Henriette Kjær). (Fremsat 20/3 2002).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Flemming Oppfeldt (V):

Dette forslag går ud på at beskytte den efterladte pensionist, når ægtefællen eller den samlede dør. I den situation er det kun et småligt samfund, et kynisk og nidkært Systemdanmark, som tænker statsegoistisk på at inddrive for meget udbetalt pension fra den tilbageblevne.

Kl. 19.30

Man må sige, at et dødsfald er en social begivenhed i fuld styrke, en ekstremt stresset situation, hvor det omgivende samfunds holdning i virkeligheden burde være, hvad vi kan gøre for at hjælpe, frem for at spørge, hvordan man kan genere den tilbageblevne mest muligt.

Forslaget fra regeringen tager højde for hele denne problemstilling. Der indføres en 3-måneders-efterlevelsespension til den efterladte, som får en samlet pension svarende til begge ægtefællers sammenlagte pensioner. Venstre går ud fra, at der indføres en tilføjelse i forslaget, så det også omfatter samlevende pensionister. De 3 måneder giver den nødvendige ro og den periode, der skal til, for at en pensionist kan omstille sin tilværelse til at være enlig.

Dernæst er lovforslaget også indrettet på en sådan måde, at der kun skal ske tilbagebetaling af forudbetalt pension, såfremt der ikke er en ægtefælle eller samlevende, som bliver ramt.

Forslaget er fuldt finansieret for indværende år. Venstre står bag finansloven med Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti, som har sørget for finansieringen. Den restfinansiering, der er tale om i de efterfølgende år, vil vi anvise.

Det fremgår af høringssvarene fra både Ældre Sagen og Ældremobiliseringen, at de udtrykker tilfredshed med det, der ligger på bordet, dog således at Ældre Sagen har nogle tilføjelser, bl.a. at samlevende skal omfattes af ordningen, og det er Venstre enig i.

Dette forslag er en del af regeringens program for de ældre, hvor der bl.a. bruges en halv milliard ekstra, hvor der er mere valgfrihed, mindre formynderi, mere menneske, mindre stat, og Venstre kan anbefale forslaget.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Hr. Flemming Oppfeldt talte i sin ordførertale lidt om, at de regler, der blev indført for et par år siden, og som populært sagt er blevet kaldt dødepakken, var et udtryk for Systemdanmark. Jeg er helt enig i, at det var en stor fejl, man lavede, men jeg vil gerne have Venstres ordfører til at bekræfte, at det bl.a. var Venstre, der var med til at indføre dødepakken, fordi man ønskede at finansiere et politiforlig og så ville tage penge fra de efterlevende.

Og så forstod jeg ikke helt hr. Oppfeldts sidste bemærkning om, at pengene her hang sammen med den halv milliard, der gives ekstra til de ældre. Betyder det, at en del af den halv milliard går til at finansiere genopretning af dødepakken?

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Det er lidt i forlængelse af fru Line Barfods spørgsmål, at jeg sådan set også har behov for, at hr. Oppfeldt bekræfter, at det var Venstre, der var årsag til, at dødepakken i sin tid blev indført. Derfor kan man godt have det strindbergske selvopgør, der hedder, at det var forkert at gøre det. Det er jo i virkeligheden meget menneskeligt, kan man sige, at erkende, at man har lavet en fejl.

Jeg har sådan set bare behov for, at hr. Oppfeldt bekræfter, at det, han kaldte Systemdanmark, var en konsekvens af Venstres skattestop, da politiforliget skulle finansieres. Det nytter vist ikke at benægte det, for det vil være i strid med kendsgerningerne.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg vil gerne bede Venstres ordfører om at gennemgå regnestykket for, hvad det præcis er, den halv milliard går til, for jeg er forvirret, givetvis på et meget lavt niveau, men ret forvirret.

Det var mit indtryk, at en stor del af den halv milliard skulle gå til at få kommunerne til at give den erstatningshjemmehjælp, som folk allerede i dag er berettiget til at få, men som kommunerne tilsyneladende ikke giver, og hvor man ikke er villig til at sætte tyngde bag den allerede eksisterende hjemmel, og at resten stort set skulle gå til det bureaukrati, der ligger i udarbejdelse af kvalitetsstandarder for hjemmeplejen, offentliggørelse af kvalitetsstandarderne, tilsynet med kvalitetsstandarderne, udarbejdelse af rapporter om tilsynet med kvalitetsstandarderne og så fremdeles med henblik på det såkaldte frie valg, hvor jeg led af den fejlantagelse, at der faktisk ikke var så meget som et kvarters ekstra hjemmehjælp i den halv milliard.

Men hvis Venstres ordfører kan gøre mig den oplysende tjeneste at sige præcis, hvad det er, den halv milliard går til, så tror jeg, meget vil være afklaret, i hvert fald for Det Radikale Venstres vedkommende.

Kl. 19.35

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Den halv milliard går til en utrolig masse formål: mere valgfrihed, mere hjemmehjælp osv. Det er en lang og glædelig historie. Jeg nævnte det her forslag som en del af den ændring, der er ved at ske, således at vi gør noget mere for de

ældre. Det var i den forbindelse, at jeg nævnte de reformer med mere valgfrihed og den slags, der er på vej.

Med hensyn til det historiske må man jo bare sige, at partierne i Folketinget inklusive Venstre i forbindelse med finanslovforhandlingerne også tilbage i tiden har haft selvstændige forslag til at spare, og de spareforslag, som Venstre havde, har ikke mødt accept i andre partier eller hos den daværende regering. Venstre havde nogle andre finansieringsmodeller bl.a. til politi end det, der blev gennemført.

Så der er mange, der har aktier i baggrunden for det her forslag, men jeg synes bare, vi i dag skal glæde os over den væsentlige forbedring, der nu sker.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg ser selvfølgelig ingen grund til at lade være med at glæde mig, når der er grund til det, og der er en række af de ting, vi behandler her i aften, som der er grund til at glæde sig over.

Jeg vil bare gerne have præciseret, hvor det er, der bliver givet mere hjemmehjælp, altså mere hjemmehjælp tænkt som tid, fysisk tilstedeværelse af en kompetent person, for sådan som jeg husker lovforslaget om mere valgfrihed, handler det kun om, at flere kan levere den givne hjemmehjælp, og med hensyn til den del af forslaget, som vedrører ret til erstatningshjælp, hvis hjælpen udebliver, står der faktisk i bemærkningerne, at det allerede i dag er et retskrav, den enkelte har, men at kommunerne tilsyneladende ikke lever op til det.

Derfor blot til almindelig oplysning: Hvor mange timers ekstra hjemmehjælp vil befolkningen opleve, der kommer ud af den halve milliard?

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Jeg synes, det blev en lidt kringlet tilståelse fra hr. Flemming Oppfeldt, nemlig at der var sket så meget, at forskellige partier havde forskellige ting, og at ikke alle forslag, man fremsatte, blev støttet og sådan noget. Så er den røde lampe antagelig kommet til at lyse, og derfor nåede hr. Flemming Oppfeldt ikke den sidste sætning.

Jeg vil så bare bede hr. Flemming Oppfeldt bekræfte, at det var Venstres forslag, Venstres initiativ at finansiere politiforliget med dødepakken. Ja eller nej.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Der var ikke nogen rød lampe, der stoppede mig. Jeg vil bare sige, at Venstre også dengang havde andre forslag til at finansiere også politiforliget, men det var ikke muligt at komme igennem med de forslag i Folketinget. Det var en lang liste. Venstre forelagde 3-4 måneder i forvejen et finanslovsforslag, jeg har det ikke lige ved hånden, men det var en lang liste.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Undskyld, det bliver et lidt langt forhør, men det er, fordi det er så svært at få hr. Flemming Oppfeldt til at sige det sidste, nemlig at det var Venstres forslag. Det var Venstre, der sagde, at så må vi finde en måde at finansiere politiforliget på, der ikke kolliderer med skat osv., for man havde på det tidspunkt sagt skattestop, og foreslog det her og fik det gennemført.

Hvordan kan det være, at hr. Flemming Oppfeldt ikke kan få det over sine læber, for så bliver vi jo nødt til fortsat at interessere os for det, når det nu er en historisk kendsgerning, at det var Venstre, der foreslog det? Hvorfor er det så helt umuligt for hr. Flemming Oppfeldt at få det frem?

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Også bare af hensyn til historikken skal jeg sige, at jeg synes, det er synd for Venstre, at Venstre på den måde følte sig presset til at indgå et forlig med nogle besparelser, som man åbenbart fandt var så uhensigtsmæssige, som det her er fremgået.

Kl. 19.40

På daværende tidspunkt virkede det ret frivilligt, jeg deltog nemlig i forhandlingerne. Men fred nu være med det. Jeg tror, hr. Villy Søvndal har gjort pointen meget klar.

Jeg kan forstå, at jeg ikke i dag kan få svar på, hvor meget ekstra hjemmehjælp der er i den halve milliard, og det er så også fair nok. Det kan vi vende tilbage til.

Jeg har et spørgsmål som opfølgning på ministerens meget udmærkede, synes jeg, og afbalancerede kvittering for behandlingen af det forrige forslag, nemlig at det er væsentligt, at man ser på behovene. Er det Venstres politik, at man hellere skal give til alle frem for at give til dem, der har behov, for det er jo lige præcis det, vi drøfter her: forskellen mellem at give til efterle-

vende, der har et økonomisk behov, i forhold til at give til alle efterlevende? Det er en meget væsentlig skelnen, om man vil give til alle, eller om man vil give til dem, der har behov.

Jeg har engang haft det indtryk, at Venstre ønskede at give til dem, der havde behov, og ikke til alle.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det hr. Flemming Oppfeldt, og derefter er der noget, der tyder på, at vi går videre i ordførerrækken. Man skal aldrig være helt sikker.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Jeg har tidligere i dag fået at vide, at det var en glad opposition, der sad her i salen, og nu kigger jeg bare for at vide og erindre, hvordan en glad opposition ser ud.

Hvem har dybest set ansvaret for et forhandlingsforløb, finanslovforløb osv.? Det har den regering, der har det parlamentariske grundlag, og den værktøjskasse, den stiller frem, de muligheder, den stiller frem, er jo dens ansvar.

Hvis det her forslag retter op på noget kaos, der blev lavet under den tidligere regering, er det lige meget, hvordan hr. Villy Søvnald eller fru Margrethe Vestager stiller ordene op, for det er jo noget kaos, vi retter op efter den gamle regering.

Skulle vi derfor ikke bare fejre denne dag? Nu gør vi noget for nogle borgere, som retter op på nogle ulykker, der er sket tidligere.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Det går ikke altid, som præsten prædiker, så det bliver fru Line Barfod for en ny kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jamen jeg er da også meget glad for, at vi i dag ser, at dødepakken, at de meget uheldige ting, som hr. Flemming Oppfeldt påpegede i sin ordførertale om Systemdanmark osv., bliver ophævet, således at man nu lader være med at gå ud lige efter et dødsfald og genopkræve pension.

Men jeg forstår bare ikke, hvorfor hr. Flemming Oppfeldt ikke vil erkende, at Venstre begik en fejl, og at man nu retter op på den. Det kan da ikke være så svært at erkende, at man har begået en fejl. At hr. Flemming Oppfeldt så oven i købet nu vil lægge hele ansvaret over på den daværende regering og ikke vil være med til, at Venstre

også selv påtager sig et ansvar, synes jeg ikke er særlig betryggende i forhold til at opfatte Venstre som et ansvarligt parti, der også står ved, hvad man har gjort, herunder også de fejl, man måtte have begået tidligere.

Så jeg vil gerne endnu en gang spørge hr. Flemming Oppfeldt, om han ikke vil erkende, at det var Venstre, der tog initiativet til dødepakken.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ønsker hr. Oppfeldt ordet? (*Ophold*). Det gør han ikke. Så går vi videre i ordførerrækken til fru Karen Jespersen.

Karen Jespersen (S):

Da Socialdemokratiets ordfører, fru Grete Schødts, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne gøre rede for Socialdemokratiets holdning til forslaget.

For Socialdemokratiet er det egentlig et godt begreb, der eksisterer i loven i dag, nemlig begrebet efterlevelseshjælp. Det var jo hele tanken i den omlægning, der blev lavet, at man skulle tilgodesæ alle borgere, der mister en ægtefælle, uanset om de var pensionister eller ej. Det er jo ikke specielt forbundet med det at være pensionist, at man oplever en sorg og så samtidig kan blive økonomisk dårligt stillet.

Derfor er Socialdemokratiet også fortsat optaget af at se på vilkårene for den gruppe af borgere, der fortsat vil få efterlevelseshjælp, selv om forslaget her bliver vedtaget og der bliver indført en efterlevelseshjælp, for det vil stadig væk efterlade en gruppe borgere med nogle problemer forbundet med den eksisterende efterlevelseshjælp, der har at gøre med den måde, formuen bliver opgjort på, at man skal udfylde et skema, for at der kan blive tale om tilbagebetaling.

Regeringen har altså valgt at lave en ændring, som kun vedrører folkepensionister, og det betyder så, at man kan få 3 måneders pension udbetalt den første dag efter ægtefællens dødsfald. Det er en ændring, som Socialdemokratiet kan støtte. Men vi vil gerne bruge udvalgsarbejdet til at diskutere de vilkår, der stadig væk eksisterer for de borgere, der får efterlevelseshjælp, og om man kan gøre de vilkår mere acceptable og mindre bureaukratiske.

Kl. 19.45

Vi vil også godt diskutere, hvad grunden egentlig er til, at man går bort fra at have en indtægtsgraderet ydelse for pensionister. Men vi

vil altså især gerne under udvalgsarbejdet se på, om man kan forbedre de regler, der fortsat vil eksistere for de borgere, der får udbetalt en efterlevelseshjælp. Men det ændrer ikke ved, at vi kan støtte forslaget her.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Aase D. Madsen som ordfører.

Aase D. Madsen (DF):

Jeg vil bare sige på Dansk Folkepartis vegne, at det er en glad dag, vi har i dag. Vi har nu kæmpet for at få gennemført, at pensionist gift med pensionist – og nu tager vi samleverne med oven i købet, der kommer et ændringsforslag om det i forhold til det lovforslag, der ligger – får 3 måneders efterlevelsespension.

Vi kan ikke i Dansk Folkeparti, og jeg tror heller ikke i regeringspartierne, forstå, at der viser sig den enorme surhed i Folketingssalen nu i dag. Ja, man kommer med sådanne lidt positive pip, men man skal jo helst ikke være alt for glad; det ser jo ikke godt ud, for det er jo regeringen og Dansk Folkeparti, der har lavet det sammen.

De åh så sociale partier har ikke kunnet finde ud af at lave det her i de mange år, de har siddet og i de år, som dødepakken har virket. De har ikke kunnet finde ud af det, og det er da klart, at de derfor må være sure, møgsure, når de ser på, hvad der foregår i øjeblikket på det sociale område. Det kan jeg altså ikke begribe. Hvad må ikke de mennesker, de pensionister, der sidder hjemme ved tv og forhåbentlig ser oppositionspartiernes reaktion på det her, dog tænke.

Det er en finanslov, der er lavet, det er et forlig, der er lavet, og det er lavet hurtigt. Derfor må vi få det ind, vi kan få ind, og vi har fået det maksimale ind af det, vi begynder med. Se, nu er vi jo i gang med finansloven for 2003, og nu er vi jo med fra starten til at lave finansloven. Det vil så sige, at det grundlag, som finansloven forhåbentlig skal bygges på, bliver Dansk Folkepartis sociale ideer. Men vi kom jo ind på et sent tidspunkt i den nuværende finanslov, derfor tager vi vores hjertesager med nu, og vores hjertesager er dels ledsageordningen og dels dødepakken, som vi behandler her i dag.

Så kan man komme fra øst, man kan komme fra vest, man kan komme fra Enhedslisten, som allerede er parat til at springe herop, det rører os altså ikke, for at sige det, en papand – det ved jeg ikke, om man må sige – for det er en glad dag her i dag.

Man skal ikke begynde at komme med alle de misundelsessmåting, man kommer med, og sige: Jamen alle skal have. Man har jo lavet efterlevelseshjælpen. Det her er ekstra boller på suppen. Nu kan pensionisterne sidde stille og roligt og få den indkomst i 3 måneder, uden at de behøver at stå nede på kommunen lige dagen efter og udfylde skemaer for eventuelt at få de 10.000 kr. Det kan ikke nytte noget, hvad I siger, det er en glad dag. Vi er glade, regeringen er glad. I må godt komme stormende herop, men det rokker os altså ikke. Tak for ordet.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Nu må man ikke bruge direkte tiltale, men lad gå, hvis man vel at mærke bare husker det en anden gang.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg tror, vi alle er glade i dag og også glade over, at dødepakken nu ophæves.

Det, der fik mig til at gå herop, var sådan set mere fru Aase D. Madsens bemærkning om, at Dansk Folkeparti nu var i gang med finanslovsforhandlingerne for 2003. Jeg kunne da godt tænke mig at høre, om de er gået i gang. Jeg har ikke hørt noget om, at der skulle være gået finanslovsforhandlinger i gang, så det er da lidt spændende at høre. Hvad er udspillet så til forslag til finanslov for 2003? Er det en, vi andre også kan få indsigt i?

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

Jamen det er da bestemt en glad dag, når vi får ophævet noget af dødepakken. Men som fru Aase D. Madsen ved, så består dødepakken jo af mere end lige efterlevelsespensionen. Der er fire forskellige elementer i dødepakken, og jeg vil da gerne spørge, om det også er Dansk Folkepartis hensigt at fjerne resten af dødepakken.

Så vil jeg lige spørge, om ikke fru Aase D. Madsen mener, at denne her lov, L 168, allerede træder i kraft i år 2002? Så er det her med, at det drejer sig om finansloven for 2003, ikke en fejltagelse?

Kl. 19.50

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Jeg er meget glad for fru Tove Videbæks sidste bemærkning. Det er nemlig korrekt, at der i vores øjne er en forkert ikrafttrædelsesdato. Vi ser

jo selvfølgelig helst, at den træder i kraft år 2002. Men det er noget, vi må se på, for vi har siddet og regnet på udgifterne til den, og tilsyneladende kommer den ikke til at koste så meget, som der er budgetteret med. Så det er noget, vi skal i gang med at se på.

Også med hensyn til ledsageordning og hvornår den træder i kraft handler det tilsyneladende også om nogle penge, der ligger i finansloven, så vi vil eventuelt se på ikrafttrædelsesdatoen. Det kommer i spil nu her også, ingen tvivl om det.

Op med hensyn til finanslovforhandlinger: Jamen man kan jo kalde det, hvad man vil, men jeg læste da i avisen her forleden dag, at der havde været et ministermøde eller sådan noget, hvor vi i hvert fald havde givet, hvad skal man sige, nogle udmeldinger om, at hvis vi skulle med i finansloven for 2003, så ville vi meget gerne se på de folkepensionister, der kun havde ATP.

Så på den måde kan man da godt sige det. Men finansloven skal fremlægges til august, og det er da klart, at vi ikke sådan ligefrem sidder og holder mund med, hvad vi ønsker, over for regeringen.

(Kort bemærkning).

Tøve Videbæk (KRF):

Det er sådan set bare et lille opklarende spørgsmål, for der står jo i § 3 i det her lovforslag, at loven træder i kraft den 1. juni 2002, så jeg vil gerne lige høre fru Aase D. Madsen, om vi skal regne med, at der kommer et ændringsforslag, som siger, at loven først træder i kraft i 2003.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Så tror jeg ikke, jeg forklarede mig godt nok. Vi prøver tværtimod at rulle den tilbage, således som jeg sagde før. Der ligger nogle beregninger over, hvad det koster, og vi mener ikke, at de beregninger er rigtige. Der er, så vidt jeg ved, afsat 160 mio. kr., og de 160 mio. kr. kommer det tilsyneladende ikke til at koste.

Så hvis vi derfor kan holde os inden for de penge, som er afsat, så er der måske råd til at sætte den i kraft i 2002. Det er de forhandlinger, vi nu skal ind at finpudse. Vi skal tale meget om det, og det sker også med hensyn til ledsageordningen, skulle jeg hilse og sige. Der kan også ske ting og sager med hensyn til, at vi eventuelt har nogle penge, sådan at vi kan gøre ordningen bedre, sådan at vi kan tage andre grupper med.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Charlotte Dyremose som ordfører.

Charlotte Dyremose (KF):

Endnu engang kan jeg fristes til at starte min ordførertale med at sige, at vi Konservative er meget, meget positive og meget, meget glade for det forslag, vi her behandler.

Jeg må sige, at jeg faktisk deler den tidligere ordførers både begejstring for de forslag, vi behandler her i dag, og undren over den rimelig negative stemning, der så i øvrigt er i Folketingssalen.

Jeg har personlig faktisk glædet mig meget til at behandle både det her og det foregående forslag, fordi jeg synes, det er to utrolig positive skridt. Det er et stærkt konservativt ønske, som her bliver efterlevet, og det er vi da meget, meget glade for. Vi har kun smil og glæde tilovers for det.

Gennemførelse af efterlevelsespensionen er vi utrolig glade for, netop fordi man jo i en situation, hvor man har mistet sin ægtefælle, og de fleste pensionister, som jo er dem, der får efterlevelsespensionen, står i en økonomisk ikke særlig velstillet situation.

Det er selvfølgelig klart, da vi alle sammen har udgifter til husleje og den slags almindelige fornødenheder, at det selvfølgelig er en større opgave for en mindre velstillet at tilrettelægge sin økonomi efter, at man nu kun er én og ikke længere to.

Derfor er vi utrolig glade for at kunne støtte det her forslag, som i hvert fald giver mulighed for, at man har 3 måneder til at få tilrettelagt sin situation og sin økonomi, så man ikke samtidig med begravelse, og hvad der ellers måtte være, også skal have den slags kvaler.

KL 19.55

Det samme gælder ophævelsen af tilbagebetalingskravet, som vi Konservative og jeg også synes er utrolig vigtigt i det her forslag, og som ikke skal glemmes.

Det virker jo beskæmmende, at den efterlevende, lige efter at ægtefællen er død, præsenteres for det her krav om tilbagebetaling. Det virker meget, meget bureaukratisk, meget snærende, og vi er meget, meget glade for, at det er lykkedes at kunne fjerne den bestemmelse, så man i sorgens stund ikke også bliver præsenteret for en regning på lige præcis det antal dage af den pågældende måned, hvor man ikke havde sin ægtefælle hos sig, som om det ikke var slag nok for den enkelte. Derfor: Et virkelig godt forslag,

som vi med stor glæde og tilfredshed kan støtte i Det Konservative Folkeparti.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Villy Søvndal som ordfører.

Villy Søvndal (SF):

På en måde synes jeg, at det er en lidt underlig verdensopfattelse, som nogle af de borgerlige ordførere har. Nu står vi op på stribe og siger, at vi kan støtte lovforslagene og smiler, jeg smiler i hvert fald det bredeste tandpastasmil, jeg er i stand til, og så får vi at vide, at vi er sure, når vi støtter regeringens forslag.

Vi er ikke sure. Jeg havde lidt behov for sådan historisk at få slået fast fra start, hvem der var initiativtager til det her forslag. Der synes jeg, at hr. Flemming Oppfeldt aflagde fuld tilståelse, og det synes jeg ikke, at han skal bebrejdes. Det her var Venstres initiativ. Det var vigtigt for historisk skrivningens skyld sådan lige at få det slået fast.

Men derefter vil jeg sige, at vi også under den tidligere regering – det kan jeg godt afsløre nu, for det er jo historie – var langt inde i forhandlingerne om at få ændret de her regler, hvor vi syntes, at Venstre havde taget initiativ til noget, der var alt for meget Systemdanmark, alt for meget Systemdanmark. Og det var de samme punkter, som vi skal tage stilling til i dag, nemlig at sikre, at man får udbetaling i et tremåneders forløb efter dødsfaldet og at sikre, at der ikke skulle ske tilbagebetaling. Derfor er vi selvfølgelig enige i de ting, også uanset om det er en anden regering, der foreslår dem. Det vil jeg gerne med meget stor glæde give udtryk for, så meget glæde, som jeg overhovedet er i stand til.

Ikke for at finde hår i suppen, men når nu vi sad og forhandlede med den tidligere regering, vil jeg godt sige, hvad jeg synes mangler, og det er ikke for at være sur, det er sådan set for at behandle et lovforslag. Undskyld mig, Folketingets talerstol er ikke kun beregnet til at rose regeringen, men er sådan set også anvendelig til at påpege problemer i det, man behandler, uden at det skal forveksles med surhed, men man kunne også karakterisere det som interesse for at lovforslag, og det tror jeg stadig er vigtigt også for regeringen at være optaget af.

Den ene fejl er rettet med de papirløse. Der forstås vi, at der kommer ændringsforslag fra ministeren, og det er vi selvfølgelig tilfredse med. Vi synes, at man skulle overveje, om ikke også en efterlønner, der er gift med en pensionist, som indkomstmæssigt jo ikke står bedre

end de her, skulle være omfattet af de nye regler. Det vil vi med meget stor glæde fremlægge i udvalget og se, om ikke man vil være med til at overveje det.

Så forstod jeg på Dansk Folkepartis ordfører, fru Aase D. Madsen, at det ser ud til at blive billigere, end man havde regnet med, og det tror jeg godt jeg ved hvorfor det bliver. Det er, fordi man fastholder, at det skal ske efter ansøgning. Noget af det, vi forhandlede med den tidligere regering – det kan jeg også godt afsløre – var, at det ikke skulle ske efter ansøgning, fordi erfaringen er, at i den der meget tumultagtige periode, der er lige efter et dødsfald, er der jo mange, der ikke får lavet deres ansøgning.

Mit sikre gæt er, at grunden til, at Dansk Folkepartis forlig med regeringen og regeringsforslaget bliver noget billigere, er, at man stadig skal ansøge. Vi vil med meget stor glæde kigge på under udvalgsbehandlingen, om det nu også er nødvendigt, at man skal ansøge. Hvis man opgiver det krav, er jeg sikker på, at Dansk Folkeparti og regeringen vil kunne komme flere til gavn med det her forslag, og det vil vi med meget stor glæde og fornøjelse under udvalgsarbejdet kaste ind som en overvejelse.

Kl. 20.00

En sidste ting, som vi ligeledes var i forhandling om under den tidligere regering, er den måde, formueopgørelsen laves på – det er meget teknik, og det er måske ikke velegnet til Folketingets talerstol – men der ville vi med meget stor glæde og fornøjelse i Folketingets Socialudvalg kunne kigge på de regler, ikke vredt og vrissent og surt, men for at lave så gode regler som overhovedet muligt.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg synes bare, jeg måtte komme med en kort bemærkning til det her med ansøgningen og den tumultagtige periode. For det er faktisk også en af de ting, der har bekymret os i Det Konservative Folkeparti, netop det her med, at man skal søge. Derfor har vi også kigget på det, og en del af årsagen er jo, at man får de her penge på baggrund af formueforhold, og det ikke er altid, at de offentlige myndigheder kender de her formueforhold.

Men så vil jeg godt spørge hr. Villy Søvndal, om ikke han mener, at netop det, at vi nu genindfører efterlevelsespensionen og altså for en kæmpestor gruppe af dem, der står i den her situation, nu helt automatisk giver 3 måneders

pension, om ikke hr. Villy Søvndal er enig i, at det på det på den måde rent faktisk er lykkedes at hjælpe en kæmpestor gruppe.

Nu synes jeg også, at det er vigtigt – for det kunne være, der var nogle, der sad derhjemme og så det her – at man er klar over, at det jo faktisk er et spørgsmål om, at man for en kæmpestor gruppe løser det her problem med, at man skal sidde og lave en ansøgning, men at man nu har lov til at få pengene udbetalt uden det.

Og så vil jeg selvfølgelig spørge, om hr. Villy Søvndal ikke vil være med til at glæde sig over *det*, nu vi er i gang med den løftede stemning.

(Kort bemærkning).

Villy Søvndal (SF):

Bestemt. Og det viser jo lige præcis nytten af, at vi behandler lovforslaget, og at man undlader at forveksle relevante bemærkninger med surhed og opfatter det som en optagethed af lovgivning, ligesom høringssvar, der kommer udefra, der siger, at alt ikke er fuldkomment i et lovforslag, vel ikke er udtryk for, at hele Organisationsdanmark er røget helt i sort – selv om store dele af det er, men det er noget andet – men at det er udtryk for sådan en optagethed af lovgivningen.

Er det ikke lidt rigtigt, lidt forkert af regeringen hele tiden at opfatte det, at vi interesserer os for de love, vi vedtager, og er optaget af at lave dem så fuldkomne som muligt, som surhed? Er det ikke mere rigtigt at betegne det som en oprigtig optagethed af lovgivningsprocessen, specielt når fru Charlotte Dyremose så selv medgiver, at det dér med ansøgning er et problem?

Det betyder jo, at vi er enige, og at det viser, at nogle gange virker det samarbejdende folkestyre ved, at når vi lægger vores intellektuelle evner sammen og påpeger problemer, så får vi dem løst, mens vi, hvis vi bare roste regeringen og undlod at pege på problemerne, ikke fik dem løst.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Margrethe Vestager som ordfører.

Margrethe Vestager (RV):

Det er vores oplevelse i Det Radikale Venstre, at det er fælles gods at lave om på kravet om tilbagebetaling, der har været vidtstrakt enighed om, at det burde man gøre, og det støtter vi naturligvis.

Der, hvor vi begynder at få problemer, er igen, jævnfør også behandlingen af sidste lov-

forslag, forestillingen om, at det er vigtigere, at alle får, end at prioritere dem, som har særlige behov.

Vi medgiver gerne, at det er en bureaukratisk ordning, der er lavet i dag i forhold til efterlevelsesshøjden, og går meget gerne ind i at se på, hvordan det kan gøres mindre bureaukratisk. Men vi synes, det er meget væsentligt, at man begynder at iagttage det faktum, at gruppen af ældre bliver stadig mere forskellig. Der vil være stadig større grupper af ældre, som har supplerende pensioner, som stiller dem endog særdeles gunstigt økonomisk set.

Vi synes, det er meget væsentligt, at vi i de her år træffer beslutninger, som sikrer, at vi har mulighed for at prioritere de grupper, som stadig væk kun vil have deres folkepension og måske en særdeles begrænset ATP ved siden af. For den gruppe vil stadig væk være der, og den vil stadig væk være der i en årrække fremover, samtidig med at forholdsvis velflagte ældre begynder at bevæge sig op i gruppen.

Jeg synes, det er helt afgørende, at vi i den politik, som vi laver i øjeblikket, holder os for øje, at der er en gruppe også af økonomisk udsatte ældre, som vil være i kontrast til en gruppe af ældre, der faktisk har levevilkår, der er ganske udmærkede og anstændige. Og det er den politiske uenighed, der måske måtte ligge i det her, at vi ønsker ikke at betragte pensionister over én bank. Vi ønsker at betragte dem som mennesker, der kan have et konkret behov i en konkret situation, og det mener vi, at det fælles, nemlig også de andre skatteydere, bør imødekomme.

Kl. 20.05

Derfor vores reservation i forhold til at genindføre en efterlevelsespension, men selvfølgelig en meget stor villighed til at se på den måde, efterlevelseshjælpen administreres på. Det er en meget drastisk måde at afhjælpe bureaukratisk sniksnak på at sige: Jamen så pyt med det, så får I bare alle sammen. For det umuliggør jo at prioritere i forhold til dem, som har et særligt behov.

Vi bliver nødt til at se i øjnene, at det at bruge alderskriterier, det at bruge faste kategorier, bliver mere og mere overflødig, fordi stadig større grupper har private pensioner, som gør, at de er særdeles velstillede økonomisk set, ikke kun i forhold til formue, men også i forhold til løbende udbetalinger.

Det er den måske politiske forskel, der er. Og bare i forlængelse af hr. Villy Søvndals synes jeg udmærkede polemisering over forskellen mellem humør og politik, synes jeg, det er vigtigt, at

vi fastholder en politisk kultur, som gør, at man kan have en politisk uenighed, uden at det betyder, at man skal skydes i skoene, at man er i det ene eller det andet humør, for den sags skyld hverken glad eller sur, for det her handler faktisk om politik og prioritering.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Ja, nu skal jeg jo passe på ikke at prøve at bedømme, hvem der er glad, og hvem der er sur. Det skal jeg nok holde mig lidt fra.

Jeg vil bare spørge fru Margrethe Vestager, om det ikke er korrekt, at ved ethvert ansættelsesforhold får en efterlevende 3 måneders løn udbetalt, hvis ægtefællen dør. Det er helt normalt, at enhver arbejdsgiver, hvis man har været ansat 3 år, betaler 3 måneders løn ved dødsfald.

Jeg mener, at de pensionister, vi har, burde have den samme fred efter et dødsfald, ved at de kan være sikre på, at de kan sidde med den samme indtægt bare 3 måneder efter et dødsfald. Jeg mener, det er ret og rimeligt, at vi, den danske stat, det danske folketing, har råd til at give den tryghed i 3 måneder uden at skulle beregne op og ned og tillæg og fradrag og alt muligt andet. Det er dårligt af det danske folketing, hvis vi ikke har råd til at give den hjælp. Vi har råd til så meget andet. Det her skal altså gennemføres uden papirbunker.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg skal beklage, men jeg har ikke indsigt nok i de forskellige ansættelsesforhold til hverken at kunne be- eller afkræfte fru Aase D. Madsens antagelse.

Men jeg vil gerne holde fast i en for os meget væsentlig pointe, nemlig at der er forskel på, hvilken situation man er i, også når man er pensionist. Og de forskellige vil gælde livet igennem. De vil også gælde for folk, som ikke har nået pensionsalderen. Og det er i de her år, vi træffer beslutninger, som rækker meget langt fremover og også kommer til at omfatte meget store årgange, som bliver ældre, som kommer til at omfatte årgange, som har helt anderledes økonomiske vilkår end de, der – og det anerkender vi fuldt ud – sidder i meget trange kår, hvis de kun har folkepensionen som udgangspunkt.

Det er derfor, vi benytter enhver lejlighed til at sige, at det er afgørende at tage en diskussion af, om det er alderskriterier eller behovskriterier,

som skal gøre sig gældende i forhold til den prioritering, vi laver her.

Derfor synes jeg ikke bare, man skal sige, at »vi må da have råd til«, for der er mange ting, som vi holder os for gode til at have råd til. Det gælder ikke kun ældre, men det gælder f.eks. en række af de børn, som betaler for de kommunale nedskæringer i de her måneder, bl.a. på grund af den finanslovaftale, som Dansk Folkeparti har lavet med regeringen, fordi økonomien skal hænge sammen.

(Kort bemærkning).

Aase D. Madsen (DF):

Nu, hvor vi snakker om børn, er vi jo kommet lidt væk fra emnet, men så kan jeg da snakke om udlændinge. Hvem er skyld i de store, kæmpestore udgifter, vi har til udlændinge?

Set i det perspektiv tror jeg nok, at Dansk Folkeparti og forhåbentlig også regeringen siger: Vi kunne måske hellere spare lidt på udlændinge og så give lidt til efterlevende.

Og det var korrekt, som jeg sagde, at hvis man er i et ansættelsesforhold og har været der i 3 år, så er der 3 måneders løn til den efterlevende ægtefælle.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Når jeg lytter til den radikale ordfører og lægger de forskellige bemærkninger sammen, så synes jeg, der danner sig et mønster, som jeg egentlig godt vil have bekræftet eller måske afkræftet.

Kl. 20.10

Med det, som fru Margrethe Vestager sagde her til sidst, anser Det Radikale Venstre så situationen for at være sådan, at vi i øjeblikket er ved at prioritere det her område for højt, altså den samlede ældreindsats? Bruger vi for mange penge her, har vi nået en grænse? Altså det synes jeg jeg hører ud af den reservation, der er over for det her forslag.

Er det den diskussion, som Det Radikale Venstre er i gang med nu, at den offentlige indsats over for de ældre er ved at være lidt for stor? Er vi kommet dertil? Er det for meget, det, regeringen er kommet med?

(Kort bemærkning).

Tove Videbæk (KRF):

Fru Margrethe Vestager var lidt optaget af, talte lidt om eller var nærmere imod den automatik, der eventuelt ville komme ind omkring efterlevelsespensionen.

Og der ville jeg gerne spørge fru Margrethe Vestager, om fru Margrethe Vestager synes, det er anstændigt, at kassen automatisk bliver klappet i den dag, ens ægtefælle dør, og kassen først bliver åbnet igen, når en efterlevende ægtefælle har udfyldt stakkevis af skemaer og har fået gennemgået deres indtægtsgrundlag, deres formuegrundlag osv. osv. Der kan gå uger, inden man er igennem alt det, der skal gøres, og så først bliver kassen åbnet igen.

Synes fru Margrethe Vestager virkelig, det er anstændigt?

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg synes ikke, det er tiden eller stedet eller anledningen til at repetere de meget store forskelle, der er på Det Radikale Venstres og Dansk Folkepartis syn på udlændinges ophold i Danmark. Jeg tror, den diskussion har været taget før, og jeg tror ikke, nogen er i tvivl om, at vi ser meget, meget forskelligt på Danmarks forpligtelser over for mennesker, som er forfulgt, og som lever under ganske forfærdelige vilkår rundtomkring i verden. Så derfor synes jeg ikke, det er tiden til det. Jeg håber, håber inderligt, at folk ved, hvor kraftig en opposition vi er til Dansk Folkeparti på udlændingeområdet.

Det andet er, at nej, vi synes ikke, den nuværende ældreindsats er for meget eller for den sags skyld overdreven. Men vi er meget opmærksomme på, hvad der er de vidtrækkende perspektiver af den. Vi synes måske nok, at regeringens indsats i forhold til ældre er lidt mærkeligt prioriteret. Vi synes, der er meget bureaukrati i den, mange ord, mange papirer og meget tilsyn, meget lidt tillid, meget lidt menneske, meget lidt faktisk hensyntagen til, hvordan virkeligheden fungerer også i landets små kommuner, hvor der måske ikke er privatleverandører, som står på spring til at udfylde de kvalitetsstandarder, som kommunen har brugt timer på at udforme.

Men det, vi er opmærksomme på, er, at de mennesker, som vi i dag sådan under én hat betegner som pensionister – og med stor rimelighed, for det har været kendetegnende, at man har haft en folkepension plus en lillebitte smule ekstra – at den gruppe kommer til at ændre sig forholdsvis dramatisk over de næste 5-10-15 år, og det er nu, vi lægger grundlaget for, hvordan den meget forskelligartede gruppe kommer til at opleve deres alderdom.

Derfor vil vi gerne allerede nu begynde diskussionen om, hvordan vi sørger for, at der er en afbalancering, sådan at de ældre, som faktisk har et behov, både et fysisk behov for pleje, men også et økonomisk behov for kompensation, er stillet i forhold til de pensionister, som hverken har behov for fysisk pleje eller andre ting eller økonomiske behov for den sags skyld, fordi vi mener, det er nødvendigt at prioritere.

Og i forhold til det sidste til Tove Videbæk: Vi er meget opmærksomme på det bureaukrati, som er forbundet med det, og ser meget gerne på det. Men vi synes, det er væsentligt at sige, at der er nogle, der har behov, og så er der andre, der ikke har. Og det kommer især til at gælde, når vi ser nogle år frem.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg blev en lille smule forundret. Derfor vil jeg gerne høre fru Margrethe Vestager, hvordan fru Margrethe Vestager kan mene, at der er meget bureaukrati og meget lidt menneske i f.eks. et forslag som frit valg af hjemmehjælp, hvor den enkelte pensionist kan få lov frit at vælge, hvilken leverandør de vil have. Det mener jeg der er meget menneske og meget lidt bureaukrati i.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Må jeg få en halv time?

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

1 minut.

Margrethe Vestager (RV):

For jeg skal meget gerne gøre det soleklart.

Forudsætningen for, at man som ældre kan vælge en anden leverandør end den offentlige, er efter forslaget, at kommunen har udarbejdet kvalitetsstandarder, herunder også, hvordan man som privatleverandører skal leve op til arbejdsmiljøkrav, uddannelseskrav og så fremdeles.

Kl. 20.15

Disse kvalitetsstandarder skal offentliggøres, således at man som privat leverandør kan anmelde sig. Herefter skal man godkendes. Hvis ikke man kan godkendes, skal man have et begrundet afslag. Hvis man godkendes, skal der udarbejdes informationsmateriale. Der skal efterfølgende følges op på, om den private leverandør lever op til kvalitetskravene. Der skal

være et specifikt tilsyn og et generelt tilsyn. Det generelle tilsyn skal udformes i rapporter.

Jeg har meget svært ved at se, hvordan det bliver til mere hjemmehjælp. Jeg har spurgt Venstres ordfører tidligere i dag og fik ikke noget svar.

Jeg forstår ikke, hvordan man kan gøre sig den forestilling, at alt dette papir, alle disse ord, bliver til en større menneskelighed og en bedre kvalitet i hjemmehjælpen, hvilket er det, vi uaf-ladeligt hører.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Der kommer en chance mere.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

På spørgsmålet om, hvordan det bliver til bedre hjemmehjælp, vil jeg svare, at det gør det ved, at man planlægger bedre.

Jeg bliver nødt til at spørge fru Margrethe Vestager, om hun virkelig mener, at der ikke skal være kvalitetsstandarder for dem, der tager sig af vores ældre, for dem, der kommer ind i de ældres hjem. Jeg vil i hvert fald meget gerne bede om, at der er en vis standard for de mennesker og en vis garanti for, at vores ældre mennesker bliver behandlet ordentligt.

Derudover vil jeg spørge, om fru Margrethe Vestager ikke mener, at det er en fordel, at den enkelte ældre i sit frie valg også kan se en forskel på de standarder, der så er at vælge imellem.

(Kort bemærkning).

Flemming Oppfeldt (V):

Hvis man skal give borgerne et frit valg, ville det så ikke være meget rimeligt, at de kan orientere sig om, hvad det er, de kan vælge imellem, om det er straffede personer, der kommer ud og skal give dem service, eller hvem det er, om det er virksomheder, der har en vis egenkapital og den slags, så folk på forhånd kan se, hvad de personer, de vælger, står for? Eller skal det bare være sådan noget frit valg i hemmelighed? Det giver jo ikke rigtig nogen mening.

Jeg kunne godt tænke mig at høre, om Det Radikale Venstre virkelig er kommet dertil, at bare fordi man har en vis form for oplysning, en vis form for offentliggørelse, en vis form for indsigt, er det noget, der er imod Det Radikale Venstres grundtanke.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Vi hørte meget i valgkampen om den standard, som især de daværende oppositionspartier synes hjemmehjælpen havde. Derfor forekom det mig oplagt at sørge for, at den hjemmehjælp helt grundlæggende blev bedre finansieret.

Det, man gør nu, er, at man tror, at hvis man giver mulighed for, at private udøver service, bliver det automatisk bedre. Men der er jo allerede krav om servicedeclarationer. Der er ældre-råd, som lægger øre til og taler de ældres sag, hvis de føler sig dårligt behandlet i hjemmehjælpen.

Det her er overflade. Det er papir. Det er management. Det er ord. Det er det, det tilsyneladende handler om.

Hvis det var så enkelt, at det bare var et spørgsmål om at planlægge bedre, tror jeg egentlig, det ville være en stor fordel, hvis fru Charlotte Dyremose her fra Folketingets talerstol gav den korte version af det kursus, som gør, at man mirakuløst ved bedre planlægning får mere tid til den ældre.

Jeg synes også, at der er et vist fravær af forståelse for, hvordan hjemmehjælpen faktisk fungerer, også i ganske små kommuner, hvor der ikke er skyggen af private leverandører; små kommuner, som alligevel vil være forpligtet til også i enhver detalje at beskrive hjemmehjælpen, en hjemmehjælp, som faktisk udøves og gives i en menneskelig relation i forhold til den grundlæggende visitation; små kommuner, som også sørger for, at der er den buffer, der skal til, når hjemmehjælpbehovet stiger, ikke i forhold til forud fastsatte kategorier, men fordi fru Jensen pludselig falder og brækker hoften og i stedet for en halv time lige pludselig har brug for 3 timer. Det skal og kan det offentlige honorere. Det er meget tvivlsomt, om en privat virksomhed vil kunne det.

Derfor bliver det overordentlig interessant at se, hvordan det her bliver bedre, ud over at vi kommer til at møde en papirkrig uden sidestykke.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Nu vil formanden gerne gøre opmærksom på, at det forslag, vi diskuterer i øjeblikket, er genindførelse af efterlevelsespension.

Så giver jeg fru Line Barfod ordet.

Line Barfod (EL):

Enhedslisten kan støtte forslaget. Vi finder det meget glædeligt, at man nu ophæver de fleste af de ting, der blev indført med dødepakken, især det, at man stopper genopkrævningen af pensionen, for det er selvfølgelig fuldstændig urimeligt, når folk i forvejen er i en svær situation efter et dødsfald, at de så samtidig bliver mødt med et krav om at skulle tilbagebetale pensionen.

Kl. 20.20

Vi er også meget glade for, at det fremgår, at socialministeren følger de bemærkninger, der kom i nogle af høringssvarene, bl.a. fra Ældre Sagen, således at også samlevende pensionister kan få efterlevelsespension. Det viser netop også betydningen af, at vi sørger for, at der sker en høring omkring lovforslag, at der også er den fornødne høringsfrist – den har desværre været temmelig kort i det her tilfælde, men den har dog været der – og at vi har høringssvarene inden førstebehandling.

Som andre ordførere har været inde på, kunne der godt være behov for yderligere forbedringer. Særlig synes vi, ligesom andre, at det er et problem, at man, når man står midt i en sorg og det at skulle udrede en masse ting, efter at dødsfaldet er sket, samtidig skal huske, at man skal være opmærksom på at udfylde skemaer hos kommunen osv. De forskellige problemer, der er påpeget, vil vi gerne være med til at se på under udvalgsarbejdet.

Så lige kort til den diskussion, der var efter fru Margrethe Vestagers betragtninger over, hvorvidt vi nu skal give til alle, også til dem, der har penge nok: Der er vores holdning, at vi mener, at udligning skal finde sted over skattesystemet. Vi vil meget gerne være med til at se på, at der sker en større beskatning af dem, der har råd, f.eks. ved at man fjerner pensionsfradraget i vores skattesystem, og man så samtidig kan sikre, at de, der har behov, får de ydelser, de har behov for, og at de også får dem uden at skulle igennem et stort bureaukrati og uden at skulle stå med hatten i hånden. At der så i den forbindelse også er nogle, der egentlig ikke behøver ydelserne, der får dem ekstra, gør os ikke noget, når vi så samtidig kan tage pengene fra de rige over skatterne.

For os er det vigtigt, at det er dem, der har mange penge, der betaler over skatterne, og at det er den måde, vi laver omfordelingen på frem for det Systemdanmark, som vi bestemte ikke har noget ønske om at være med til at bidrage til.

Tove Videbæk (KRF):

Kristeligt Folkeparti mener og har sagt igen og igen, at dødepakken skal fjernes. Dødepakken blev grundlæggende indført til finansiering af et politiforlig. Men vi mener, det er urimeligt, at tryk på gaderne skal ske på bekostning af tryk for en efterlevende pensionist.

Kristeligt Folkeparti har hele tiden været imod dødepakken. Vi har stemt imod den, og vi har ment, at den var direkte uanstændig. Den forringede efterlevende pensionisters vilkår på flere områder, bl.a. blev det dobbelte personfradrag i dødsåret ophævet, og efterlevelsespensionen blev afskaffet.

Ved en ægtefælles dødsfald har den efterlevende pensionist problemer nok med at finde ud af, hvordan vedkommende skal klare sig alene, alene med sorgen, og i tilgift skulle pensionisten nu også bekymre sig om pensionen fra dag ét. Det var simpelt hen helt igennem en uanstændig ordning.

Lovforslagets formål er at genindføre efterlevelsespensionen, og det er jo da en glæde, at de partier, som indførte dødepakken, nu ønsker at fjerne en del af den igen. Forslaget dags inddebærer, at den længstlevende af to samlevende ægtefæller, der begge modtager social pension, berettiges til at modtage ægtefællernes sammenlagte pensioner i 3 måneder, og de 3 måneders pension beregnes med virkning fra dagen efter dødsfaldet.

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget vil omkostningerne ved en vedtagelse være 59,5 mio. kr. i år. Imidlertid fremgår det af betænkning over forslag til folketingsbeslutning nr. B 133, at en genindførelse af efterlevelsespensionen til folkepensionister og førtidspensionister samlet set vil koste 154 mio. kr.

På baggrund af disse modstridende oplysninger vedrørende omkostningerne vil vi da gerne vide, om det er den tidligere efterlevelsespension, vi taler om, eller det er en slankere af slagten. Hvis ikke ministeren har svar på det, vil jeg gerne under udvalgsarbejdet have kastet lidt lys over sagen.

Fru Aase D. Madsen talte om, at der foregik beregninger vedrørende sagen, og jeg vil da spørge ministeren, om det er muligt for os i Socialudvalget at blive delagtiggjort i regneresultaterne, efterhånden som de indløber.

Kl. 20.25

Forskellen i beregningerne, som vi har set hidtil, rejser jo spørgsmålet, om der faktisk er tale om en genindførelse af efterlevelsespensionen.

nen i den form, den havde inden vedtagelsen af dødepakken, eller om der er tale om en slankere efterlevelsespension.

Efterlevelsespensionen er jo i øvrigt også kun ét ud af flere elementer i dødepakken, som skal fjernes, og Kristeligt Folkeparti mener, at hele dødepakken simpelt hen skal væk. Hele dødepakken blev jo faktisk beregnet til at koste 400 mio. kr., så når nogle ordførere siger, at det meste af dødepakken er fjernet, må jeg sige, at det ikke er det meste. Det er en ganske lille del af den, som vi taler om i dag.

Sammenfattende er konklusionen fra Kristeligt Folkeparti, at vi tilslutter os forslaget med stor glæde, men vi stiller os ikke tilfreds med et ja til dette forslag. Vi ønsker, at samtlige regler bliver ført tilbage til de regler, der var før dødepakken. Genindførelse af efterlevelsespensionen er et vigtigt skridt i den rigtige retning, men der er stadig et godt stykke at gå, inden dødepakken er fjernet. Men et stort ja til denne del af det.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Tak for den gode debat, som jeg synes var konstruktiv og glad. Jeg bemærkede også hr. Villy Søvnalds tandpastasmil!

Jeg synes, det her er en meget alvorlig sag, og derfor er jeg glad for, at der er så bred opbakning til, at vi nu retter op på den sag, som jeg faktisk tror at vi nu er glade for at få ændret på, uanset at vi er et flertal herinde, der har støttet det i sin tid.

Jeg synes faktisk, at vi har fundet en god balance i det lovforslag, der nu er fremsat. Det synes jeg, hvis man hører indlægget fra den radikale ordfører, fru Margrethe Vestager, og senest nu fra Kristeligt Folkeparti, hvor man på den ene side ønsker en udvidelse, og at der skal ske endnu mere end det, der er foreslået i forslaget, og fra fru Margrethe Vestagers side ønsker man faktisk efterlevelseshjælpen i højere grad end pensionen.

Det får mig til at sige, at jeg sådan set synes, at vi har fundet balancen, selv om det altid er en diskussion værd at diskutere pensionernes indretning også på længere og mere overordnet sigt; der kan jeg da godt følge den radikale ordfører. Men jeg synes, at i de tilfælde, hvor det drejer sig om nogle mennesker, der for en stor dels vedkommende ikke har en særlig god økonomi, og som har oplevet at miste en ægtefælle og derfor står i en svær situation, bør vi som

samfund have råd til at sikre dem denne 3 måneders efterlevelsespension.

Jeg vil så også sige, at antallet af de mennesker, der får efterlevelseshjælp og dermed skal udfylde de forhadte skemaer, jo altså bliver meget, meget mindre. Det betyder så ikke, at problemet er fuldstændig løst, men der må jeg så også sige, at vi da godt kan prøve at se på, om man overhovedet kan forenkle skemaerne, men at afskaffe dem helt ved jeg ikke, hvor kloget er. For det er selvfølgelig også, synes jeg, et problem, at man ikke kan se, om der er en stor formue, som faktisk kunne betyde, at det, at man mister en ægtefælle, ikke betyder så meget økonomisk.

Men det korte af det lange er, at jeg synes, at vi har haft en god debat, og at jeg er glad for støtten.

Jeg vil dog lige kommentere Enhedslistens indlæg. Fru Line Barfod siger, at her kan man se, at det er godt at få høringssvar, fordi Ældre Sagen netop har påpeget, at man også skal sikre samlevende og ikke bare ægtepar. Hr. Villy Søvnald var inde på det samme.

Men der vil jeg så lige sige, at det nu er en problemstilling, vi hele tiden har haft oppe. Den er rejst af Dansk Folkeparti, der syntes, at samboende selvfølgelig også skulle være omfattet. Der har været nogle juridiske problemer, men vi ville gerne fremsætte forslaget, og derfor blev vi nødt til at stille det som et ændringsforslag, for at vi overhovedet kunne nå at få forslaget med i denne samling.

Selvfølgelig er høringssvar gode, og vi skal have dem så hurtigt som muligt, det er jeg fuldstændig enig i, men igen var det vigtigt for os, at vi fik fremsat forslaget, inden fristen for fremsættelse af lovforslag her i Folketingssalen udløb.

Men tak for den velvillige behandling.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 169: Forslag til lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Grundlaget for efterprøvelse af afgørelser på det sociale område).

Af socialministeren (Henriette Kjær).
(Fremsat 20/3 2002).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Kl. 20.30

Forhandling

Flemming Oppfeldt (V):

Desværre er Venstres ordfører forhindret i at være til stede her i salen ved behandlingen af det her lovforslag, men jeg har fået den ære at fremføre Venstres synspunkt.

Med dette forslag stiller vi os på borgernes side, når det gælder retten til at få afprøvet skønsmæssige afgørelser i de sociale sager. Borgerne får denne ret. Reglerne om, hvad der kan afprøves, præciseres, så vi får fjernet den usikkerhed, der har været om, hvad der kan afprøves af de sociale klageinstanser.

For Venstre er det vigtigt først og fremmest af hensyn til borgernes retssikkerhed. Ved at bestemmelsen præciseres, vil det klart fremgå, at alle afgørelser truffet af kommuner og amter, også de skønsmæssige, kan ankes i det sociale system, og at det kan ske i samme omfang, som domstolene kan efterprøve forvaltningens afgørelser.

Dette har ikke betydning for serviceniveaulet. Det er fortsat kommunerne og amterne, der fastlægger det lokale serviceniveau, men det kan vurderes, om selve afgørelsen er urimelig eller forkert i forhold til det serviceniveau, der er fastlagt.

Selv om en afgørelse er baseret på et skøn, er det relevant at kunne efterprøve, om sagsbehandlingen har været i orden, om forvaltningsreglerne er overholdt, om sagen har været tilstrækkeligt belyst m.v.

Der har været megen usikkerhed om og kritik af den hidtidige bestemmelse, og nogle kommuner har tolket bestemmelsen forkert.

Med dette lovforslag skulle enhver tvivl være fjernet, og derfor kan Venstre anbefale forslaget.

Karen Jespersen (S):

Lovforslaget her bliver fremsat, som det fremgår af bemærkningerne, fordi der til tider er usikkerhed blandt borgerne og også blandt kommunerne om, hvilke afgørelser i den sociale lovgivning der kan ankes. Det hænger jo sammen med, at der er mange bestemmelser i den sociale lovgivning, der hviler på et skøn.

Der er bestemmelser, som er meget klare, der tit er koblet til, hvilken ydelse man har ret til. Mange af de serviceydelser, man får, er jo forbundet med et betydeligt skøn over, hvornår borgeren er i en situation, så han eller hun har ret til at få en ydelse efter lovens bestemmelser. Det er jo så i parentes bemærket bl.a. derfor, man diskuterer servicedeclarationer og kvalitetsstandarder, og når de er blevet indført i loven, er det jo for også i afgørelsen at begrænse en forskelsbehandling af borgerne.

Det er det stærke element af skøn i den sociale lovgivning, der gør, at man kan diskutere, hvordan ankemuligheden er. Den formulering, der i dag er i loven, betyder, at man har været i situationer, hvor både kommuner og borgere har den opfattelse, at når der er skøn i lovgivningen, kan man ikke anke.

Det er forkert, som det også fremgår af bemærkningerne til forslaget her. Man kan godt anke, selv om der er et skøn, fordi det jo handler om, hvilke rammer der ligger i lovgivningen.

Vi havde for nogle år siden en stor debat om nogle afgørelser om hjemmehjælp i en række kommuner, hvor der var skønnet, at folk skulle have ganske lidt eller ingen hjemmehjælp. Her trådte ankeinstansen faktisk til og omgjorde bestemmelserne, fordi den sagde, at der var skønnet forkert.

Det er den type afgørelser, jeg opfatter, forslaget her gør klarere, og at man nu får et klart grundlag for at anke de afgørelser, der bliver truffet inden for den sociale lovgivning.

På den måde mener jeg, det er en forbedring af borgernes retssikkerhed, og derfor støtter Socialdemokratiet forslaget. Men det er klart, at det jo ikke handler om, at man ikke kan have afgørelser, man betragter som urimelige. Hvis de stadig væk er inden for lovens rammer, jamen så kan de selvfølgelig ikke omgøres af en ankeinstans.

Nogle af de ting kan måske en gang imellem blive blandet sammen, men det rækker ikke ved, at det forslag her er en præcisering til gavn for borgerne.